

Zo krijg je de zzp'er aan pensioen

Aanleiding

Veel zzp'ers doen niet of nauwelijks aan pensioenopbouw. Althans: niet via de fiscaal gefaciliteerde mogelijkheden die er zijn. Dit kan in de toekomst een probleem opleveren. Regelmatig wordt daarom geopperd zzp'ers tot pensioenopbouw te verplichten.

Los van de juridische en praktische uitdagingen gaat dit voorbij aan de bewuste keuze van (de meeste) zzp'ers om ondernemer te worden. Er zijn dan ook nauwelijks zzp'ers of zzp-organisaties te vinden die positief staan t.o.v. een verplichte pensioenvoorziening.

BrightPensioen, een van de aanbieders van pensioen voor zzp'ers, heeft een duidelijk beeld van de wensen van zzp'ers op gebied van pensioen. We weten wat de zzp'er wil maar ook wat veel zzp'ers er op dit moment van weerhoudt pensioen op te bouwen.

Wij zijn ervan overtuigd dat het mogelijk is (veel) meer zzp'ers pensioen te laten opbouwen zonder dit te verplichten. Namelijk door de pensioenopbouw te koppelen aan de omzetaangifte die de zzp'er ieder kwartaal doet zal pensioensparen gestimuleerd en makkelijker gemaakt worden.

Waarom doen zzp'ers weinig aan pensioen?

Ruim drie jaar na onze start hebben we een goed beeld wat de belangrijkste redenen zijn die zzp'ers ervan weerhouden pensioen op te bouwen.

Fiscale complexiteit

De zzp'er heeft op dit moment twee mogelijkheden fiscaal vriendelijk voor de oude dag te sparen: de Fiscale Oudedagsreserve (FOR) en lijfrente. Het is complex om te berekenen hoeveel pensioen je mag opbouwen. Hiervoor moet de zzp'er eerst kosten maken door een (financieel) adviseur in te schakelen alvorens überhaupt aan pensioen te beginnen. Bovendien moet de zzp'er achteraf zijn fiscale voordeel terugvragen.

Menselijk (uitstel)gedrag

Pensioen heeft alles in zich dat uitstelgedrag bevordert. Het ziet op de lange termijn, het is geen boeiend onderwerp en de (onzekere) beloning komt pas veel later. Er is geen harde deadline en de eventuele pijn van het niet regelen komt pas veel later. Het is dus logisch dat mensen dit (blijven) uitstellen.

Het definitieve karakter van pensioen

Een zzp'er kan geen aanspraak maken op sociale voorzieningen voor werkloosheid of ziekte. Daarvoor moet hij zelf een buffer aanhouden. Zzp'ers zijn daarom extra terughoudend hun geld definitief vast te zetten, zoals het geval is bij lijfrente. Ze zetten hun geld eerder op een spaarrekening, ook al levert dit geen rendement op en is dit fiscaal veel minder aantrekkelijk.

Kennisgebrek

Bij zzp'ers die wél pensioen opbouwen is het fiscale voordeel ervan één van de belangrijkste triggers. Uit [onderzoek \(door GFK\)](#) is echter gebleken dat ruim 60% niet op de hoogte is van deze fiscale voordelen. En van degenen die daarvan wel op de hoogte zijn bleek ruim 90% dit voordeel te onderschatten.

De oplossing ligt daarom in het eenvoudiger maken, de fiscale voordelen laten zien, het uitstelgedrag beïnvloeden en de mogelijkheid bieden het vermogen eerder aan te spreken indien noodzakelijk.

Oplossing: de Fiscale Oudedagrekening

Bij werknemers is er in Nederland een zeer hoge participatiegraad. Hoe kunnen we pensioen voor zzp'ers op een (bijna) net zo eenvoudig wijze organiseren als voor een werknemer?

Een werknemer krijgt maandelijks salaris waarop een deel wordt ingehouden. Hij hoeft er niet over na te denken en geniet direct het belastingvoordeel.

De zzp'er doet elk kwartaal een aangifte omzetbelasting. Bij de zzp'er wordt het fiscale voordeel van pensioen (lijfrente) maar één keer per jaar verrekend. Bovendien is dat achteraf en verstopt tussen allerlei posten. Daarnaast is gebleken dat de meeste zzp'ers hier onvoldoende van op de hoogte zijn en menig zzp'er heeft voor het berekenen ervan de hulp nodig van een adviseur.

Dit zijn allemaal drempels die weggenomen kunnen worden door de pensioenopbouw – en de fiscale voordelen - te koppelen aan de aangifte omzetbelasting. Hierdoor wordt het fiscale voordeel direct en automatisch uitgerekend en komt het voordeel de zzp'er direct ten goede, in plaats dat dit achteraf teruggevraagd moet worden

Zo werkt het (of: Zo zou het kunnen werken)

Bij de aangifte omzetbelasting wordt elk kwartaal een percentage (bijvoorbeeld 10%) van de omzet automatisch op een rekening opzij gezet voor de oudedag. Voor het gemak noemen we deze rekening *een Fiscale Oudedagrekening*.

- **Makkelijk**
Op deze manier wordt het de zzp'er makkelijk gemaakt doordat hij niet hoeft te berekenen wat hij maximaal mag storten.
- **Directe beloning**
De fiscale voordelen zijn bij de aangifte direct zichtbaar. Zo is direct duidelijk dat pensioen (lijfrente) een aantrekkelijke aftrekpost is. Bovendien volgt de beloning direct doordat er minder omzetbelasting betaald hoeft te worden.
- **Opt-out**
Het werken met zgn. opt-out is bewezen effectief. Door het standaard al 'aan te zetten' en de mogelijkheid tot opt-out te bieden zullen veel meer mensen dit aan laten staan en pensioen (lijfrente) opbouwen.

Voorbeeld Omzetaangifte

Zie onderstaand voorbeeld hoe zo iets er in de omzetaangifte uit zou kunnen zien bij iemand die in een kwartaal 20.000 omzet heeft gemaakt.

Rubriek 1: Prestaties binnenland

	Bedrag waarover omzetbelasting wordt berekend	Omzetbelasting
? 1a. Leveringen/diensten belast met hoog tarief	€ 20000	€ 4200
? 1b. Leveringen/diensten belast met laag tarief	€	€
? 1c. Leveringen/diensten belast met overige tarieven, behalve 0%	€	€
? 1d. Privégebruik	€	€
? 1e. Leveringen/diensten belast met 0% of niet bij u belast	€	€

< Vorige Akkoord

In een extra rubriek 'aftrek storting oudedagrekening' wordt de storting voor de oudedag afgehandeld. Niet verplicht, wel standaard gesuggereerd.

Rubriek 6: aftrek storting oudedagrekening

	Omzetbelasting
6a. Omzetbelasting voor aftrek oudedagrekening	€ 4.200
? 6b. Maximale storting oudedagrekening	€ 2.000
? 6c. Storting oudedagrekening	€ 2.000
? 6d. Extra belastingvoordeel	€ 1.040
6e. Te betalen omzetbelasting	€ 3.140

nieuw!

< Vorige Akkoord

- Het wordt de zzp'er makkelijk gemaakt doordat het maximaal te storten bedrag (€ 2000) reeds ingevuld is (opt-in).
- Het voordeel - minder belasting betalen - is hierdoor direct zichtbaar. € 2000 storten voor pensioen levert in dit geval direct € 1040 belastingvoordeel op.
- Het bedrag kan op 0 gezet worden (opt-out) waarna er meer belasting betaald zal moeten worden.

Voortijdig opnemen / vervallen van revisierente

Sinds 2016 is het mogelijk lijfrente te kunnen aanwenden in geval van langdurige arbeidsongeschiktheid, zonder dat de revisierente berekend wordt. Een zzp'er heeft immers geen recht op een uitkering bij ziekte.

Een zzp'er kan echter - naast arbeidsongeschiktheid - meer redenen hebben zijn geld eerder te (moeten) aanwenden. Als hij in financieel zwaar weer komt doordat hij een poos geen opdrachten krijgt. Een zzp'er heeft immers ook geen recht op een WW-uitkering. Het laten vervallen van de revisierente voor dergelijke gevallen zal de drempel sterk verlagen geld opzij te zetten voor later.

Wij zijn ervan overtuigd dat zzp'ers op deze manier beter voor hun oude dag zullen gaan zorgen en dat dit voorstel - anders dan verplichten – wel op bijval van zzp'ers en zzp-organisaties zal kunnen rekenen.

Karin Jakobsen
Sjaak Zonneveld
Federica Foroni Lo Faro